

שאלה היא, מה בעצם פירוש הדבר הציונות כתנועת הגשמה, ומדוע אוהבים אצלנו כל כך לדוש במלה הגשמה. והרי כל תנועה רוצה להגשים את עצמה, אין תנועה בעולם הקיימת רק לשם "נאה דורש". ואף על פי כן אנחנו רואים בציונות צורך לבוא ולהדגיש באופן מיוחד שהיא תנועת הגשמה. נדמה לי שכאן אנחנו נוגעים בנקודה כאובה מאד של הפרקטיקה הציונית.

בתולדות הציונות ישנו חזיון אחד, שצריך לעורר בנו מחשבות: בשעה שהאידיאה הציונית נזרקה לעולם - היא נזרקה כתנועה של הגשמה. לא הרבה אז לדבר על מה שיהיה באחרית הימים, כשתקום מדינה יהודית, על זה באתו הזמן רק חלמו, אבל הסיסמה היתה פשוטה מאד: "בית יעקב לכו ונלכה". ראשוני הציונות הבינו את הדבר כחובה אישית.

כל תנועה איננה רואה בדרך כלל סתירה בין חייה יום ויום ובין הגשמתה. נקח דוגמאות של תנועות, אשר רבים מכם בודאי מכירים אותן. למשל: המפלגות הפוליטיות בעולם. הן בדרך כלל אינן רוצות הרבה: הן עוסקות בהכנסת אנשיהן לפרלמנט, בהגנת אינטרסים שונים. אין זה דורש מקורב שלהן שינוי יסודי באורח חייו. אדם בתנועה כזאת, הנאמן לה ודוגל בה, אינו מרגיש כלל סתירה יסודית בין ההנהגה שלו הרגילה ובין אותו דבר שמכריזים עליו בועידות, באסיפות ובתהלוכות. אף בתנועות המתמררות שהן באות לשנות את המציאות, כמו, למשל, תנועת הפועלים בעולם, אין רואים סתירה יסודית בין חיי האדם ובין האידיאל שהוא דוגל בו. מפני מה? מפני שהאידיאל צומח על קרקע המציאות שהוא רוצה בה רק לשנות דברים מסוימים - להרוס איזה סייגים, לשנות איזה משטר פוליטי-יורדי. כמוכן, גם בתנועה כזאת האדם נדרש לפעמים לאיזה מאמצים מיוחדים, או למה שקוראים בלשון גבוהה "קרבתות". אבל יש לומר את האמת: בדרך כלל דורשים את הקרבתות מהאידיאליסטים, אשר עליהם מטילים תפקידים מיוחדים. ההמון מסתפק בתשלום מסים בלבד. הוא נדרש למשהו יותר רק ברגעים ידועים, ברגעים של עליה נפשית, של מהפכות, של בריקדות. אבל בעצם גם התנועה הזאת נשענת על המציאות, אשר היא כשלעצמה אינה מעוררת.

שאלה המעשית הגדולה, אשר צריכה, לדעתי, להעסיק ה, היא: איך לפרש את המגמה הזאת של הציונות כתנועה מגשימה. אפשר אמנם לפרש אותה באופן רדיקלי, אבל פשוט

למדי: הגשמת הציונות פירושה עזיבת הגולה. ואכן, אין הגשמה ציונית בלי יציאת הגולה. אבל האם ברגע שאדם עובר על סף הארץ הוא כבר ממילא מגשים את הציונות? האם בהצטרפותו למציאות הארץ-ישראלית, בעצם עבודתו והיותו פועל, ובעצם היותו מורה או סוחר – הוא כבר שותף לבנין ולהגשמת הציונות, או שאנו תובעים ממנו תביעות נוספות? אנחנו החיים כאן יודעים יפה שהציונות לא התגשמה.

